

KUST POSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 3 2006 årgång 68

Utgives av KA 2:s Kamratförening

Redaktör och ansvarig utgivare: OLLE MELIN
Adress: Författarevägen 9 371 63 LYCKEBY
Telefon: 0455- 239 64
E-post: omelin@telia.com

Grafisk formgivning: DAG ÅSHAGE
telefon: 0455-482 18
E-post: dag.ashage@euromail.se

Tryckeri: Tryck & Reklam i Karlskrona AB

Omslagsbild:

Bönsäcken på Hanö

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Per Engkvist
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Göran Göransson
Suppleanter: Ulf Olzon
Peter Glimvall
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0455 - 866 22 (v sekr)
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 100 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Kavajmärke	80:-
Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Slipshållare KA	60:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria	
Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår	
Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna inte hämtas tillkommer porto minst 20 kronor.

Postgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2 förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det hemskickat tillkommer porto om 10 kronor.

Du kan beställa genom att sätta in 70 kr på postgiro
97 05 88-0

KA 2-boken kostar
200 kronor plus
porto 60 kronor

Gräsvik och dess historia
Boken kostar 60 kronor

P. Dybala

Tvättbyte i terräng

– fortsättning

Säkert minns Du, käre läsare, de utläggningar jag hade i förra numret angående tvättbyte, inte om tvättbyte i kasernmiljö utan i terräng. Jag beskrev hur vår förvaltare NN noga hade planerat operationen och att denna stod inför sin fullbordan.

Förvaltare NN är på väg till det rörliga batteriets grupperingsplats. Han behöver inte söka länge, utan finner snart sina trupper. De är i full färd med att iordningställa platsen för tvättbytet. Bilarna har lastats av och på de medhavda borden börjar snart de olika bytesobjekten att torna upp sig. Främst ligger ”dagligvarorna”, handdukar, kalsonger, korta och skjorta, fält samt strumpor i olika storlekar. Därefter följer uniformer, vapenrock och byxa, fält. Inte heller marschkängor saknas. De utgör slutet av det långa ledet och därmed en höjdpunkt.

Förvaltare NN såg med stort välbehag på den långa raden av prylar. Det var frukten av lång och intensiv planering, som genomförts av hans personal och under hand direkta ledning. Lätt road tänker han på sina kollegor inom armén, trängen. Det har berättats för honom, att man hade tvättbytesövningar i olika terrängformer, t.ex. småbruten, under lätt artilleribeskjutning, den senare fingerad.

Tvättbytet tog sin början. Platsen var noga vald och gav gott utrymme åt soldaterna, dels i väntläget, dels under själva förrättningen. Den ena enheten efter den andra marscherade upp; där var pjäsplutonen, eldledningsplutonen, LV-troppen, markstridsplutonen, stabsgruppen, trossen, alla under ledning av något befäl. Förvaltaren konverserade lätt med de olika befälspersonerna, berömde truppen och särskilt deras sätt att närma sig ett tvättbyte.

Förvaltare NN var som sagt på ettstrålande humör, men ödet hade ännu en dusör i beredskap åt honom. Ur någon av enheterna trädde plötsligt fram en man, som hade ytterligare ett bytesbehov. Han ville byta ett par långkalsonger. Detta var något, som vår förvaltare inte vågat hoppas på. Detta enkla anspråk fyllde honom med stor, nästan överväldigande glädje. Han mindes reaktionen hemma, när han hade anbefallt, att långkalsonger skulle medföras. Underfundiga leenden.

Men här stod han alltså, soldaten, med ett par smutsiga långkalsonger i handen. Den gamle underofficeren var nära att omfamna den unge krigaren, men inskränkte sig till att efterfråga namn, tjänstgöringsplats etc. Det visade sig, att den unge mannen var stamrekryt och att han just nu genomgick grundläggande pjäsutbildning. Vår förval-

tare blev djupt gripen av ynglingens bakgrund och då främst hans behov av långkalsonger. Han beslöt att hålla ett anförande. Han äskade tystnad, tog med kraftfull stämma till orda, varvid han betecknade närvarande soldat som ett föredöme. Att bära långkalsonger även under den varma årstiden var ett tecken på gott omdöme och djupa kunskaper om kroppens behov av t.ex. värme. Åtgärden förebyggde framtida värk i knä och leder. Även mot underlivets sjukdomar verkade långkalsonger profylaxiskt. Beväringskocken lyssnade förvånad till hans utläggning.

Han avfärdade slutligen. Stamrekryten med de allra varmaste önskningar om ett långt och lyckligt liv. Att det skulle genomlevas utan nu nämnda sjukdomar var en självklarhet.

Kjell Silverbark

Fotnot

Långkalsongbytaren, stamrekryt 116 Peterström är fortfarande i livet. Efter ett par år vid KA 2 gick han över till flottan och dess tekniska utbildning. Han skördade stora framgångar och lämnade tjänsten med toppbetyg. Resten av arbetslivet ägnade han den lukrativa oljebranschen. Han bar aldrig långkalsonger, inte ens vintertid. Däremot hade han upptäckt, att kronans långkalsonger lämpade sig alldeles utmärkt att putsa skor med. Inget annat plagg kunde skänka en sådana glans åt ett par kängor.

Vid ett möte med honom i min syrénberså 56 år senare uppgav han dock, att han varit märkbart befriad från såväl reumatism som de flesta andra sjukdomar.

Lövmarknaden

– en gammal Karlskronatradition

Vi träffas på Lövmarknaden

är ett gammalt uttryck i hela östra Blekinge.

Den allra äldst kända uppgiften är några korta rader i amiral Carl Tersmedens memoarer och de berör 1780-talet. Han kallar den inte för Lövmarknaden utan för ”en det enkla folkets midsommarfest”. Sedan dröjer det till mitten av 1800-talet innan nästa uppgift om marknaden kan spåras. Det är prosten Lars Feuk, som berättar om folkfesten, som av allt att döma firades vid nuvarande Klaipeaplatsen. Långt in på 1800-talet låg nämligen Stortorget fullkomligt oplanerat med höga bergknallar och vattenfyllda kärr.

I Karlskrona stads grundläggningsprivilegier omnämns inte Lövmarknaden, men väl säger konungen, att ”dher i Staden må hållas en frij Marknad, som är Michaelis (det vill säga mikaelsmäsas) och twenne torr Marknader, som äre den 24 Junij och den 20 Februarij”. Redan vid stadens grundläggning hade vi alltså en officiell midsommarmarknad på själva midsommardagen. Lövmarknaden firades från början den 22 juni, dagen före midsommarafton och denna tradition fortlever även sedan midsommar blivit rörlig helg.

Till gamla blekingska stadstraditioner vid midsommaren hörde byggandet av lövhyddor på midsommaraftonen och det finns många uppgifter, om att landsborna i gammal tid brukade förse stadsborna med ungbjörkar och annat löv till dessa hyddor. Så skedde i Karlskrona under 1700-talet.

Det finns också en teori om, att Lövmarknaden är en tradition, som hämtats från Balticum och än i dag firas Lövmarknad i Riga.

Foto: Ulla Melin och Håkan Jönsson

Marinens Musikkår på Stortorget

KA 2-oktetten i Amiralitetsparken

utvecklade sig på bekostnad av andra handelsmarknader och blev till slut den enda kvarvarande marknaden i Karlskrona, om man undantar Sankt Jacobi marknad i Lyckeby, som också är en marknad med gamla traditioner. Denna sistnämnda marknad arrangeras sedan några decennier av Lyckeby Gille första helgen i september.

År 1870 skriver Karlskrona Veckoblad, att ”den 22 juni ägde den vanliga försäljningen av blommor och grönt rum på den så kallade Lövmarknaden” Året efter, 1871, förekommer namnet för första gången utan citationstecken och detta får därmed status som officiellt namn.

I dag är Lövmarknaden en samlingsplats för de knallar, som åker land och rike runt med siona produkter. De blekingska traditionerna är sedan några år samlade i Amiralitetsparken på behörigt avstånd från Stortorget's krimsrams.

Det är också vederlagt, att Flottans Musikkår spelade första gången på Lövmarknaden 1870 och denna tradition har sedan levt vidare.

Vid årets Lövmarknad konserterade Marinens Musikkår på Stortorget, Marinens hemvärnsmusikkår på Klaipeaplatsen och KA 2-oktetten i Amiralitetsparken.

Marinens Hemvärnsmusikkår konserterar vid Klaipeaplatsen

Från början startade marknaden på kvällen kl 1800 och pågick till dagen efter kl 1200..

Lövmarknaden ut-

naden ut-

vecklade sig på

bekostnad av andra

handelsmarknader

och blev till slut

den enda kvarvarande

marknaden i Karls-

krona, om man undantar

Sankt Jacobi marknad i

Lyckeby, som också är

en marknad med gamla

traditioner.

Denna sistnämnda

marknad arrangeras

sedan några decennier

av Lyckeby Gille första

helgen i september.

År 1870 skriver

Karlskrona Veckoblad,

att ”den 22 juni ägde

den vanliga försäljningen

av blommor och grönt

rum på den så kallade

Lövmarknaden” Året

efter, 1871,

förekommer namnet

för första gången utan

citationstecken

och detta får därmed

status som officiellt

namn.

I dag är Lövmarknaden

en samlingsplats för

de knallar, som åker

land och rike runt

med siona produkter.

De blekingska

traditionerna är sedan

några år samlade i

Amiralitetsparken

på behörigt avstånd

från Stortorget's

krimsrams.

Hanö

– En pärla i Blekinge

En av årets strålande sommardagar, tog jag chansen att återse Hanö efter många år. Denna lilla pärla i Blekinge utanför Listerlandet lockar utan tvekan till besök och besökarnas antal sommartid är många, cirka 30 000. Vintertid bor det cirka 40 personer på ön, de flesta pensionärer.

Några militära enheter har inte funnits på ön i modern tid med ett litet undantag. Den lilla radarstationen intill fyren är en del av det marina kustbevakningssystemet. Däremot är Hanös historia fylld av händelser, där framför allt flottor varit inblandade, den svenska, den danska och den engelska.

Hanö tillhör Blekinge och har därför en gång också tillhört Danmark. Den hette då Högon. Och visst syns Hanö på långt håll. Den är 60 meter hög. Engång växte här en ståtlig ekskog. Men ekarna höggs ner och användes till fartygsbygge. Det sägs, att den sista stora eken på Hanö kunde ses på tio mils avstånd.

Hanö fick fast befolkning strax före mitten av 1800-talet, men hade dessförinnan under lång tid varit tillfällig boplatz för fiskare. Som mest har det bott cirka 250 människor på ön och de flesta livnärde sig på fiske. Egens skola, affär och annan service, som erfordrades fanns tidigare på ön, men numera är affären öppen endast under sommaren. Skolan har blivit vandrarhem och i hamnen finns det också möjlighet att inta mat på en trevlig hamnkrog.

År 1869 byggdes den första fyren på Hanö och fyren som är belägen på öns högsta punkt, 60 meter över havet, ledsagar ännu fartyg i Hanöbukten, bukten som fått sitt namn efter ön och omfattar området i Östersjön mellan Simrishamn och Karlskrona och ofta kallad Nordens Biscaya. En sägen säger, att det bodde en drake i berget, just där fyren anlades. Draken hade en skatt, som den vaktade noga på drakars vis. Men varje kväll gjorde han ändå en flygtur till Tärnö i Blekinge skärgård – bara några vingslag från Hanö. Men blänkande fyrar och eldsprutande drakar går inte ihop. När draken återvände till sin ö och sin skatt, blev han bländad av det starka fyrlyuset. Han missade i navigationen och slog i berget. Där syns ännu drakmärket. Det ser ut som en slingrande orm eller en böljande våg.

Bönsäcken på nordvästsidan av ön är en utlöpare av runda, stora stenar, som i en svag böj går ut i havet. En tunga av rullsten, där allt lär vila på klipphylla. Det är därför stenarna ligger kvar. Men de rullar sakta mellan öst och väst beroende på hur vinden står på. Bönsäcken förändras ständigt. Stenarna mullrar och slurpar. Men försvinner gör de inte. Det berättas en sägen om Bönsäcken. Det fanns en gång en trollmor på Hanö, som ville bygga en bro till fasta land. Hon tog stenar i förklädet, men när hon skulle ta klivet ut i havet brast tyget och stenarna föll i vattnet.

Innan man når Bönsäcken passerar man ett stort svart kors och en enkel kyrkogård. Här ligger engelska sjömän begravda. Varför? Jo, den 10 juni 1810 seglade Nelsons flaggskepp HMS Victory upp mot Hanö. Den mäktiga tredäckaren följdes av 18 linjeskepp, fem fregatter och 23 mindre segelfartyg. De engelska fartygen skulle trygga handeln till och från Östersjön och bryta den handelsblockad som franske Napoleon försökte upprätthålla. Hanö blev bas för blockadbrytarna. Vilken rörelse det måste ha varit. Bara på HMS Victory fanns 850 man. Och alla skulle ha mat och vatten. I två år låg flottan vid Hanö. Och många gånger under de senaste åren har Hanö haft besök av representan-

Hanö fyr

ter från Royal Navy, som hedrat de på Hanö jordfästa engelska sjömännen.

Intill den ståtliga engelska kyrkogården finns en liten gravsten. Den berättar om Karna Mattsdotter och hennes lilla barn. De dog under den första koleraepidemin i Sverige. Det var år 1834 och 15 000 människor på bara några månader. Så det isolerade Hanö måste ändå ha varit ganska försonat.

På ön kan man träffa på dovhjortar, som funnits på ön under många år. Och härliga platser för bad finns också liksom möjlighet till härlig rekreation.

Olle Melin

Fotbollsplanen. Hemmalaget Hanö spelar dock sina matcher på fastlandet

Bygdegården Hanöborg

Hanö skola, i dag vandrarhem

Minnessten på engelska kyrkogården

Korset på engelska kyrkogården

Radarantenn på toppen av masten

Fyrmästarebostaden, som i dag är uthyrningsobjekt

Foto: Olle Melin

Några årtal i Hanös historia

1525	15/4	En flotteskader från Hansan krossar Sören Norrbys flotta vid Pukavik
45-45		Lübsk kaperi- och spaningsverksamhet på uppdrag av Gustav Vasa
1564	juli	Svensk flottstyrka under Henrik Trolle kryssar vid Hanö
1644	11/7	Svensk flotta med galärer gör raid mot Hanö
1678		Stor dansk flottstyrka under Niels Juel vid Hanö. Hårda strider vid Pukavik
1712		Flotteskader under Hans Wachtmeister ligger två veckor vid Hanö i väntan på vind
1712		Transportflotta om 60 fartyg under amiral Wattring under konvoj till Wismar
1712		Kom ej i väg på grund av dåligt väder
1716		Rysk kapare tar 5 fiskare till fånga i Lörby. De förs till Reval, där de avlider
1719		Engelsk eskader under John Norris för rendez-vous med svenska flottan
1720		Svensk eskader på väg till Danzig ankrar vid Hanö. Linjeskeppet Pommern och fregatterna Jarramas och Svarta Örn.
mars-april		
1721		Svensk-engelsk flottstyrka under John Norris och Hans Wachtmeister ligger nordväst.
april-maj		

Kanonerna på Djuramåsa

*Från Batteri Hälsingborg till
Spärrbataljon Hälsingborg
Sveriges lås i Öresund under femtio år*

Nu är det dags! Boken om kustartilleribatteriet i Djuramossa utanför Hälsingborg skall skrivas. Bokklubben SMB, Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek, har beslutat sig för att boken om Batteri Hälsingborg skall ges ut i SMB:s regi under 2007, vilket innebär möjlighet för Beredskapsmuseet att förverkliga den plan på en bok om anläggningen som varit efterfrågad i flera år av museibesökarna. Ända sedan Batteri Hälsingborg invigdes som Beredskapsmuseet 1997, har tanken om en bok om batteriet och dess soldater funnits. Boken blir unik då den kommer att handla om ett krigsförband med en historia som sträcker sig från andra världskrigets beredskapsår fram till det Kalla krigets slut.

Vanligtvis brukar svenska militärhistoriska böcker handla om ett enskilt regementes historia under ett antal hundra år, då som en utbildningsplats för soldater och dess officerares karriär. Batteri Hälsingborg var en hemlig plats under femtio år, där soldater tjänstgjorde som krigsplacerade. Det finns en omfattande persondokumentation med intervjuer och nerskrivna minnen tillsammans med unika fotografier. Det är just de enskilda soldaterna och officerarnas minnen, som kommer att utgöra stommen i boken om Batteri Hälsingborg.

Beredskapsåren på Batteri HB kommer att skildras, militärt och civilt, levnadsöden, fritid, dans och damer på

batteriet, dans, skördarbete, fältartister, besök, disciplinstraff, självmord, de tyska styrkorna på andra sidan sundet, danska judiska flyktingar 1943, nödlandningar och nedskjutningar av allierade och tyska plan, hedersvakt vid begravingar av omkomna flygare, det tyska ubåtsnätet i Öresund, "Operation Rädde Danmark" vid krigslutet. Boken kommer även att

Göte Stjärnemyr 1941

Göte Stjärnemyrs pjässoldater uppställda i permissionsuniform

återge historiken om de två skånska systerbatterierna under beredskapsåren, Trelleborg och Ystad samt en beskrivning av rörligt kustartilleri i Skåne.

Boken återger hela perioden för Batteri Hälsingborg, från beredskapsåren till det "kalla kriget". Läsaren får ta del av hur batteriet blir Spärrbataljon Hälsingborg 1977 och vad som sker på anläggningen fram till avvecklingen 1990-91. "Kalla krigs"-perioden kommer bl.a. att innehålla avsnitt om batteriets närspaningsradar, minsyste-men, robotbatteriet, moderniseringar, personintervjuer, Sydfrontövningen 1982, "egen" underrättelseverksamhet mot Danmark m.m. Naturligtvis kommer vi även här ta upp lite om vad som fanns övrigt av KA i Skåne, däribland våra 7,5 cm batterier m757, 12/70 batterierna samt det rörliga kustartilleriets uppgifter i Skåne.

En bok med allt detta material blir ett fantastiskt verk, MEN, det behövs hjälp för att nå ända fram. ER hjälp! Beredskapsmuseet efterlyser därför ALLA, som på något vis haft en anknytning till Skånskt KA mellan åren 1939-2000, som kanske rentutav tjänstgjort på Hälsingborgsbatteriet antingen under beredskapsåren eller under "kalla kriget". Observera att det är även intressant att komma i kontakt med de av er som kan berätta om det rörliga kustartilleriet samt de andra KA-batterierna i Skåne. Vill ni skriva ner era hågkomster eller berätta muntligen, vore vi, som arbetar med boken djupt tacksamma. Har ni bilder, som ni vill skänka eller som museet kan låna för att kopiera, är detta mycket värdefullt för framställningen av boken. Även den enklaste amatörbild är av historiskt värde.

Tidsplanen för boken är att materialet skall sammanställas och skrivas under hösten och vintern 2006 samt våren 2007. Runt senhösten 2007 är det sen tänkt, att den färdiga boken skall släppas till intresserade läsare.

Hur gör ni då om ni vill få kontakt med oss på Beredskapsmuseet;

Ansvarig för bokarbetet är Johan Andree, telefon 042-22 40 89 eller 22 40 39, eller mobil 070-730 00 77.

Mailadress johan.andree@beredskapsmuseet.com. Vill ni skriva till oss är postadressen **Beredskapsmuseet, Djuramossavägen 160, 260 40 Viken**. Observera att det även går bra att kontakta Olle Melin på Kustposten för vidarebefordran till oss.

För att ge er ett smakprov på vad boken kommer att innehålla följer här en nerskriven hågkomst från en av de soldater, som tjänstgjorde vid Batteri Hälsingborg under beredskapsåren. Göte "Sjuan" Stjärnemyr pjäschef 4:e pjäs "Maja" berättar om en minnesvärd skjutning sommaren 1941.

Johan Andree

En minnesvärd skjutning sommaren 1941

Vi skulle få skjuta med Batteri HB:s egen ammunition (15,2 cm). Skjutningen skulle starta klockan 1200. Redan 0800 påbörjades förberedelserna vid pjäserna med att väga och sortera projektilerna i viktgrupper + och - i förhållande till normalvikten, som var 50 kilo. Detta skulle meddelas SPL (sammanställningsplatsen). Temperaturen på krutet avlästes varje timme, pjäsernas höjd och sidskolor kontrollerades och justerades. Väderballonger sändes upp varje timme för att fastställa den ballistiska vindens komponenter längs och tvärs skjutriktingen.

Det hade observerats stor aktivitet på tyska kryssaren Kölns fördäck, där hon låg för ankar i bukten norr om Kronborgs Slott. Massor av höga tyska officerare hade iakttagits med olika slags mätinstrument. Målet vi skulle beskjuta motsvarade den sårbara delen på en kryssare av Kölns storlek, vilket - om jag minns rätt - motsvarade

Kustartillerister vid batteriet i s.k. blå arbetsuniform sommaren 1941

Kustartillerister vid Gnetaröds mätstation observerar Öresund genom optiken på en 4 meters inbasmätare

16 säckvävsmål. Målbogserare med målet skulle komma från Skälderviken, runda Kullen och gå ner mot Helsingborg.

Klockan närmade sig tolvslaget. Spänningen steg vid pjäsen. Skulle vi klara allt som vi övat "blint"? Skulle Johan, som var sidriktare, ha de jämna rytm på pjäsens sidrörelser, som är så viktig? Skulle Kjell, som var höjdriktare, få pjäsen snabbt i laddläge efter avfyrning och lika snabbt i skjutläge efter laddning? Skulle Jöns, som var laddaren, skicka in projektilen med samma tryck, som han brukade göra under laddövningarna? Skulle justeringarna av hylsorna till krutladdningarna vara tillräckliga? Detta var några tankar som cirkulerade i mitt huvud minuterna före.

Klockan blev 12, skjutningen började. Avståndet till målet var cirka 20 500 meter. Var nu alla förberedelser, kontroller och mätningar rätt utförda, så att värdena till pjäserna blev de rätta, innebar detta en så stor elevation på pjäsen, att bakstycket kom under plattformen, vilket i sin tur medförde mycket "vevande" av höjdriktaren Kjell för att få pjäsen mellan ladd- och skjutläge.

Kanonen laddas

En av kanonerna i camouflagemålning riktad mot Höganäs

"LADDA" "PJÄS"
"KLAR" "ELD"
....VAD DET SMALL!!!

På post vid telefonväxeln på Gnetaröds mätstation

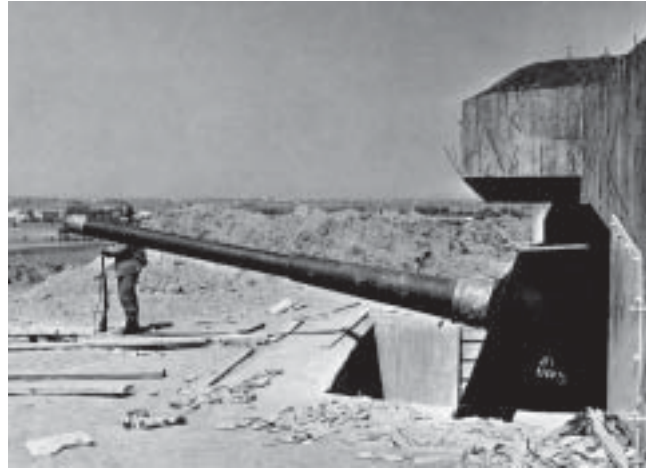
Torrt lerdamm yrde in i pjäsbrunnen. Vi såg knappt någont. Jöns visste ungefär var bakstycket skulle komma och fick känning med axeln – hur han bar sig åt minns jag inte – skickade in projektilen, så det sjöng i röret. Inga problem med hylsan. Kjell fick snabbt pjäsen i skjutläge. Johan hade rätta rytmen på sidorörelserna, för när lerdammets lättade, passade han på att läsa in siffrorna på sidskalorna.

Vi väntade på nästa kommando, som blev ”fri eld”, vilket innebar att varje pjäs fick skjuta, så snart den var klar för avfyrning utan att slarva. Vad det gick undan! Vi fick rapport om, att målet var bekämpat. Enligt observatören hade havet formligen ”kokat” under eldgivningen. Det enda, som fanns kvar av säckmålen, var kaffeved, som bogseraren med den korkförsedda wiren hade efter sig. Inte utan att vi kände en viss stolthet, vilket kan vara förståeligt. En som också var glad var Fobef (Försvarsområdesbefälhavaren), berättades det. Han var från K 2

Kanonflickorna Sonja och Maja med permissionsklädda kustartillerister

Kustartillerister från batteriet hjälper lantbrukarna med skörden av sockerbetor

På post vid en av de nyligen färdigställda pjäsvärnen

om jag minns rätt, där han dansade runt i sina lackstövlar. Vad man ”tyckte” på kryssarens fördäck vet ingen.

Detta är en dag, som finns väl bevarad i mitt minne och som jag med viss stolthet tänker tillbaka på. Det fanns inte så lite ”go” i grabbarna på den tiden.

Ett gäng kustartillerister i den nya uniformen m 1942 vid eldröret till en av kanonerna

Salut för drottningen på namnsdagen

Den 8 augusti kl 1200, som var en tisdag, avgavs kunglig salut om 21 skott från de flesta av landets elva salutstationer. Det är drottningen som har namnsdag denna dag. I Karlskrona avgavs salut från salutbatteriet på Kungshall, Stumholmen av personal från Säkerhetskompani sjö.

Salut, som är ett franskt ord, kommer från latinets *salus*, som betyder välgång, hälsa, hälsning. Salut är en militär hedersbevisning med lösa kanonskott. I Sverige avgives salut med salutbatteri om fyra kanoner från elva salutstationer, dels på föreskrivna salutdagar, dels vid särskilda tillfällen som kungliga födelser, statschefens frånfalle, trontillträde, kungliga besök, stats- och örlogsbesök. Saluten skjuts i regel i en eller två omgångar om vardera 21 skott. Salut kan även avgives från t.ex. örlogsfartyg. Högtidlig salut skjuts vid doktorspromotion.

När salut skall avgives vid andra tillfällen än kunglig salut eller nationssalut, skjuts mellan 19 och 5 skott, alltid udda till antalet.

Det är fem sekunders uppehåll mellan skotten i salut. I sorgesaluter är dock uppehållet en halv minut. I dag håller

man tidsintervallet 5 sekunder med ett tersur, men tidigare höll salutofficeren tidsintervallet genom att uttala frasen "Om jag inte vore artillerist stode jag inte här Första kanon eld o.s.v."

Om saluten går lyckligt och väl, kan den ansvarige officeren efter avgiven salut vara berättigad till ett glas av ädlare vara. Detta är en sed, som flottans artilleriofficerare håller styvt på.

Seden att skjuta salut är internationell och följer i stort samma regelbok. Förutom den internationella salutseden har vi i Sverige alltsedan Trettioåriga kriget bibehållit seden att signalera eller tillkännage nationaliteteten med hjälp av kanonskott. Man kan således avge Svensk lösen eller Dubbel svensk lösen vid passande tillfällen och lössignalen består av två kanonskott avfytrade med kort mellanrum.

Olle Melin

Källor: Nationalencyklopedin och Magnus Haglund:
Flottans seder och traditioner

Foto: Olle Melin

Saluttablå

Antal skott Avgives vid salut för

	Militära chefer	Civila tjänstemän
19	Flottamiral	Statsministern Ambassadör
17	Överbefälhavaren Amiral	Försvarsministern Envyé extra ordinarie
15	Viceamiral	Charge d'affaire en pled
13	Konteramiral	Charge d'affaire ad interim
11	Flottiljamiral Kommendör	Generalkonsul
9	-	-
7	-	Konsul
5	-	Vicekonsul

Salutstationer

Bodens fästning
Norra Brännan, Härnösand
Vaxholms kastell
Oscar Fredriksborgs fort
Skeppsholmen
Kastellholmen
Färösund
Kungshall, Karlskrona
Kungsholms fort, Karlskrona
Nya Älvsborg
Skansen Lejonet, Göteborg

Salutdagar

28 januari	HM Konungens namnsdag
30 april	HM Konungens födelsedag
6 juni	Nationaldagen
14 juli	HKH Kronprinsessans födelsedag
8 augusti	HM Drottningens namnsdag
23 december	HM Drottningens födelsedag

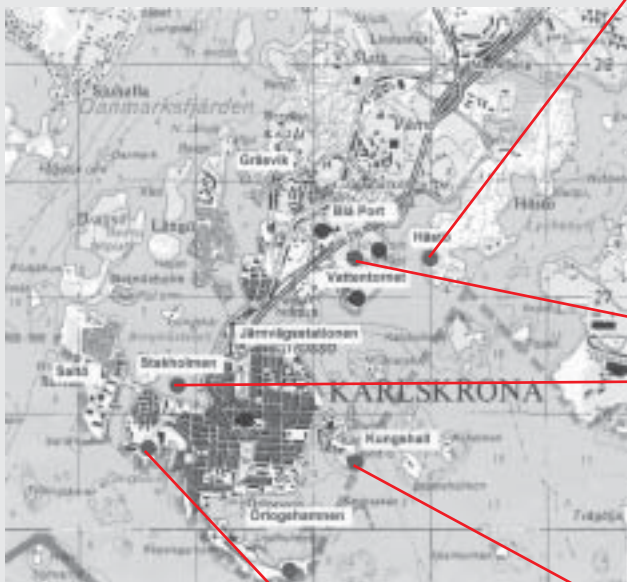
Våra gamla befästningar

Luftförsvaret kring örlogshamnen i Karlskrona

I en krans runt Karlskrona örlogshamn utbyggdes under 1930-talet och under Andra världskrigets beredskap ett omfattande fast luftförsvar, som utgjordes av följande enheter:

Tungt luftvärn

LV 101	7,5 cm kanon (3)	Hästö
LV 102	7,5 cm kanon (3)	Tjurkö Nabb
LV 103	7,5 cm kanon	Kobebus
LV 104	7,5 cm kanon (3)	Rollsö
Lvbatt	57 mm kanon (29)	Lindholmen

Kommandoplats Hästö

Pjäsvärn vid Bryggarberget

Foto: Olle Melin

Pjäsplats Stakholmen

Lätt luftvärn

Det lätta luftvärnet omfattade 40 mm automatpjäs modell 1936 och så småningom m/48 samt 25 mm och 20 mm automatpjäser.

De fanns placerade på olika öar runt varvet, inne på varvet samt under kriget på kasernerna i Karlskrona. Följande platser har utgjort grupperingsplats för närluftvärnet

Högholmen	Getskär	Kungshall
(Stumholmen)	Söderstierna (varvet)	
Oscarsdockan (varvet)		Stakholmen
Bryggarberget	Vämö	
Blå Port	Kalsholmen	Kobebus
Drottninghallskajen (varvet)		Enhörningen
Kasern Ankarstierna		Kasern Trolle
Gräsvik, övre plan,		Rosenholm

Till detta kommer ett antal platser för strålkastare avsedda för luftvärnet. Dessa fanns på några av de tidigare uppräknade öarna samt exklusivt på Skallholmen, Kurrholmen och Degerskär.

Luftvärnsställning på Kungshall (Stumholmen)

Anläggning vid Oscarsdockan på varvet

Förlägningsbarack på Rollso

Strålkastarvärn Degerskär

Strålkastarplats på Skallholmen

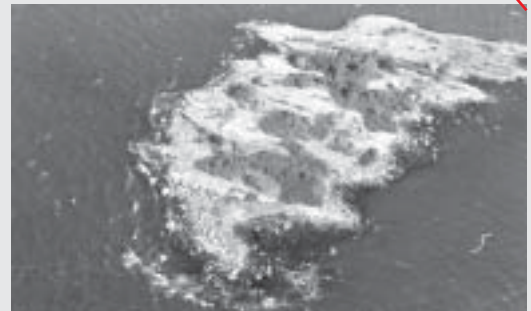
Skyddsrum och pjäsvärn på Högholmen

Strålkastarvärn Kurrholmen

Luftvärnskanon på Kobebus

Flygbild över Getskär

Vissa tyngre enheter hade eget luftvärn som de tunga batterierna på Lungskär och Tjurkö, på Kungsholmen, vid kustspaningsradarn Gruvan på Aspö samt i vår egen tid vid det moderna batteriet Ellenabben.

Efter 1956 var luftvärnet, som skyddade örlogshamnen organiserat i ett luftvärnskompani med stabsplats och luftspaningsradar på Kobebus, med luftvärnstroppar med 40 mm automatpjäs m/48 med centralsiktet på Getskär och Högholmen samt med luftvärnstroppar med 40 mm automatpjäs m/36 vid Oscarsdockan, Drottninghallskajen och på Söderstierna.

Olle Melin

Omkring 1980 tillfördes ny eldledningsutrustning, de äldre 40 mm m/36-pjäserna utgick och luftvärnskompaniet tog över luftvärnet vid batteri Tjurkö. Förbandet kvarstod fram till kustartilleriets nedläggning år 2000.

Pjäsplats Tjurkö Nabb

Det rörliga svenska kustartilleriet 1902 – 1945

Lagom till sommaren Urban Sobéus bok *Det rörliga svenska kustartilleriet 1902-1945*. Urban har tidigare gett ut ett antal böcker om försvaret av Stockholms skärgård.

I förordet skriver författaren: "Läs om en spännande och fantastisk utveckling, som saknar motsvarighet inom något annat område, som jag forskat inom."

Det rörliga kustartilleriet etablerades som hästanspant artilleri i huvudsak i Karlskrona och vid KA 2 från 1907. 1925 års försvarsbeslut innebar, att det rörliga sattes i malpåse. På 1930-talet återupptogs verksamheten och utvecklingen innebar, att det rörliga kustartilleriet från slutet av 1930-talet fram till vapnets nedläggning var en lika viktig beståndsdel som det fasta.

På 1920-talet diskuterades en lösning med järnvägsbaserat rörligt kustartilleri och hela händelseförloppet kring detta projekt finns dokumenterad i boken. Andra viktiga delar är de manövrar, som ägde rum på Gotland respektive i Västervik 1937 och komma att utgöra viktigt underlag för den fortsatta utvecklingen. En planerad insats med rörligt kustartilleri på Åland finns också noggrant beskriven.

Ett mycket intressant inslag i den svenska militära historien är, när man köpte 21 centimeters rörliga kanoner från Skodaverken i dåvarande Tjeckoslovakien mitt under det pågående Andra världskriget. Säljarna krävde betalning i nickel och spelet kring detta köp har fått en

framstående plats i boken. Ett mycket intressant kapitel, som fordrat ett omfattande forskningsarbete.

Över huvud taget ligger ett mycket omfattande forskningsarbete bakom denna förnämliga bok. Urban skriver dessutom en flytande svenska, som gör boken lättläst.

Boken är tillägnad tre pionjärer vid kustartilleriet och de rörliga förbanden, Bo Lindeberg, Per Nilsson och Henrik Lange. Jag hade unnat dem att läsa denna bok! Boken är utgiven av Militärhistoriska Förlaget..

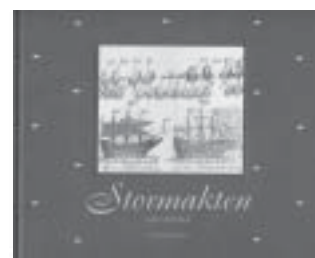
Stormakten som sjö- makt

Marina bilder från karolinsk tid är underrubriken på denna bok, som utkom hösten 2005, dels som Karolinska förbundets årsbok 2004, Meddelande från krigsarkivet XXV och Forum Navales skriftserie nr 11.

Fem välkända och skickliga författare i ämnet militär historia, Lars Ericson, Jan Glete, Erik Norberg, Björn Gäfvert och Björn Asker har skrivit var sitt kapitel om marina ämnen kring Sveriges stormaktstid. Krig och strategi, örlogsfartyg, handelsområden, sjökartering och sjöofficerare är områden, som de olika avsnitten behandlar.

Men huvuddelen av boken innehåller en bildskatt av sällan skådat slag. Farvatten med autentiska sjökort, sjöstäderna, sjökriget samt vissa fartyg redovisas i bilder med beskrivande text.

Ett mycket intressant verk för alla historieintresserade. Förläggare för boken är Historiska media.

Olle Melin

Att bygga om en minutläggare

Så här kan en av kustartilleriets minutläggare se ut efter en radikal ombyggnad. Claes Nerhagen i Ängelholm hittade den på nätet och tipsade mig därom.

Fartyget är HMS Mul 14 Alnösund, som byggdes vid Örlogsvarvet i Stockholm 1954 och var i tjänst till 1999, då hon såldes. Hon var hela sin tid i kustartilleriet stationerad i Härnösand vid NK/KA 4, sedermera MKN.

Efter ombyggnad tjänstgör hon nu som lustjakt under namnet Lady Vista.

Fartyget är 31,2 meter långt, 7,4 meter brett och har ett djupgående på 3,1 meter. Hon deplacerade 245 ton och hade ursprungligen två Nohab dieslar, som gav en fart på 10 knop

Alarm i Atlantvallen – för fjärde gången

Bertil Stjernfelts bok, Alarm i Atlantvallen, har nyligen kommit ut i en fjärde upplaga. Den är något förändrad och i högsta grad värd att läsa, även om den skildrar vapen och insatser, som inte längre är gångbara.

Det är mer än 50 år sedan, den första upplagan kom ut. Den har tjänat ett gott syfte och utgjort underlag för undervisning i det hedervärda ämnet KA-taktik på olika nivåer. Många KA-officerare har den nog i sin bokhylla.

Jag har inte läst tredje upplagan. Det har däremot Charles de Gaule gjort. Han blev mycket nöjd och skrev tackbrev till författaren. Det är inte så konstigt, eftersom boken är ganska generös mot de franska insatserna vid tillfället i fråga.

För en icke fackman blir en sådan bok lätt lite torr och tråkig. Naturligtvis vimlar det av tabeller, statistik och skildringar av hur olika insatser gick till och hur det borde gått till. Men även detta stämmer till eftertanke. Ta batteri Marcouf, som bombades så intensivt, att kratrarna täckte batteriområdet tre gånger, innan själva invasionen! D-dagen besköts batteriet med tungt fartygsartilleri i flera timmar. Ändå kunde detta batterileva upp igen och lägga landstigningsplatser under välriktad eld. Detta batteri är särskilt intressant för oss svenska kustartillerister, eftersom det bestod av samma 21-cm kanoner, som ingick i vårt rörliga KA. En av dessa pjäser pryder nu för övrigt museet för rörligt artilleri på Aspö.

Materiel- och ammunitionsinsatsen var enorm vid detta landstigningsföretag. Därom ger boken otvetydigt besked. Men den beskriver också insatser på det personella området och på ett sätt, som inte är helt vanligt i dokumentärer av detta slag. Naturligtvis finns de stora planerna med. Båda sidors ledare beskrivs så och den tyske divisionschef, som efter en genomgång på hög nivå, på natten mellan den 5 och 6 juni kör rakt in i en trupp fallskärmsjägare, som just landat. Han stupar som en av de

allra första tyskarna vid invasionen.

Men det skymtar också fram personal på lägre nivåer, t.ex. den amerikanska tönt, som kastar sin cigarettfimp i ett krutlager och ställer till oerhörd förödelse med många dödsoffer. Men de personer, som beskrivs bäst, är chefer på batterichefsnivå. Det är

inte så konstigt för det var på dessa det hela hängde den här dagen. Oberleutnant Walther Ohmsen var en av dem, som observerades särskilt. Hans dagbok från de här dagarna är en läsning, som beskriver, vad människor kan uthärda. En annan officer, även han batterichef, var Raimer Steiner. Han överlevde kriget och blev professor. Men vid den här tiden hade han tagit över ett batteri efter en kollega, som råkat illa ut redan innan invasionen börjat. Han hade glad i hågen och säkert också i hatten besökt ett tivoli i närmaste samhälle. I sitt uppsluppna tillstånd hade han hoppat upp i en karusell. Han tänkte nog inte på, att människor, som sitter i en karusell, är utlämnad åt andra personers välvilja, i detta fallet den franske skötaren. Han var inte välvillig, tvärtom glömde han alldeles bort, hur man stannar en karusell. Först efter två timmar kom tysken ner på marken igen, knappast kompetent att sköta ett batteri.

För en gammal kustartillerist är det hugnesamt att läsa en sådan bok som Alarm i Atlantvallen. Man känner igen sig. Vokabulären är den riktiga och avslöjar författarens militära hemvist. Det är inte ofta, som krigslitteraturen skildrar kustartilleriet i strid. Motvilligt fylls man av respekt för de män, som bemannade dessa batterier och som härdade ut under fruktansvärda strapatser. Tyvärr tvingades de att kämpa för en sjuk sak, för en regim, som inte förtjänade annat än undergång.

Man fylls också av vemod inför det svenska kustartilleriets öde. Allt är nu borta. Men just därför kanske denna upplaga av Alarm i Atlantvallen är särskilt angelägen. Läsvärd är den i vart fall både för kustartillerister och för andra, som vill fördjupa sina kunskaper om krigshistoriens kanske mest vågade och spektakulära företag, landstigningen i Normandie den 6 juni 1944.

Kjell Silverbark

PS. Bertil Stjernfelt har också skrivit en bok om tilldragelserna den 1 september 1939, då kryssaren/pansarskeppet Schleswig-Holstein öppnade eld och därmed inledde det andra världskriget. Detta skedde alldeles i vår närhet i Danzig (Gdansk) och beskjutningen gällde Westerplatte, där den polska garnisonen var förlagd. Även denna bok, mindre till sidantalet, är välskriven och visar, att författaren har satt sig in i ämnet. Även denna gång har han samarbetat med folk, ”som var med” både på den tyska sidan och på den polska.

Som ett kuriosum kan nämnas, att fartygschefen på Schleswig-Holstein, Gustav Kliekamp, även figurerar i Alarm i Atlantvallen, nu som amiral och områdeschef. DS

Sista (?) kustkorvetten sjösatt och namngiven

Den 24 augusti var det dags för den sista kustkorvetten i Visbyserien att sjösättas och namngivas. HMS Karlstad är namnet och namngivare var generaldirektören och ställföreträdande chefen för Försvarsmakten Marie Hafström. VD för Kockums Dr Ralf Kube, Gunnar Holmgren från Försvarets materielverk och marininspektören Anders Grenstad höll tal innan Marie Hafström namngav fartyget med orden:

Med Konungens gillande skall Ditt namn vara Karlstad. Må lycka och välgång följa Dig på haven och må Du bli en stark länk i vårt försvar.

Efter ceremonien överlämnades gåvor till fartygschefen, kommandörkapten Carl David Philipsson, från Kockums (glas till gunrummet), från FMV (trämodell av fartyget) och från Karlstads kommun, genom fullmäktigeordföranden Birgitta Samuelsson, en miniatyr av stytyn "Sola i Karlstad". Sola var en servitris på en av stadens krogar under 1700-talet och hon sken alltid som solen.

Marininspektören Anders Grenstad högtidstalar

Marinens Hemvärnsmusikkår Blekinge under Lars Johan Svensson stod för ceremonimusiken och 11. kompaniet ur Marinbasens grundutbildningsbataljon svarade för flaggvakt och honnörsstyrka.

I dag finns inga planerade nybyggen för den svenska flottan, men i samband med namngivningen kungjordes, att Försvarets materielverk i dagarna tecknat kontrakt om fortsatta ubåtsstudier. Om man finner en partner till

I bakgrunden VD Kockums Dr Ralf Kube, namngivaren Marie Hafström och marininspektören Anders Grenstad. I förgrunden hemvärnstrumslagaren Lars Johan Svensson och Marinens hemvärnsmusikkår Blekinge

projektet, kan en ny ubåt bli verklighet om några år.

På varvet pågår modernisering och livstidsförlängning av de första minjaktfartygen.

Samma dag som namngivningen överlämnades HMS Visby och HMS Härnösand till Försvarets materielverk för fortsatta provturer. HMS Helsingborg, som tidigare överlämnats, var aktuell dag på väg till Medelhavet.

Foto: Håkan Jönsson

Olle Melin

Sjövärnets Musikkår

Marinens Musikkår

Minitattoo på Skeppsholmen

Den 17 – 18 juni i år hade Sjövärnets Musikkår i Haninge bjudit in till ett mini-tattoo på Skeppsholmen. Arrangemanget ägde rum på planen framför gamla exercishuset och en stor folkmassa kunde båda dagarna njuta av härlig marschmusik och bra figurativa program.

Deltagande musikkårer var Marinens Musikkår, som också gjorde högvaktstjänst under helgen, Livgardets dragontrumpetare, Marinens Hemvärnsmusikkår i Blekinge samt Sjövärnets Musikkår.

Tattoot hade en marin prägel och faktum är, att Skeppsholmen en gång också varit plats för enheter ur armén, så dragontrumpetarnas närvaro var synnerligen berättigad.

Programmet presenterades av Chefen garnisonsavdelningen Urban Schwalbe.

På lördagen genomförde musikkåerna först en marsch från Nybroplan via Kungsträdgården till Skeppsholmen, varefter varje musikkår bjöd på ett figurativt program.

På söndagen upprepades den figurativa delen. Självklart kunde den professionella Marinens Musikkår och värnpliktskåren Dragontrumpetarna uppvisa ett betydligt mer avancerat figurativt program. De båda andra musikkåerna består av fritidsmusiker med begränsade övningsmöjligheter.

Som avslutning spelades bägge dagarna gemensamt Svensk signalmarsch nr 1 av Ivar Widner, Kameraden zur See av Gebert Küssel och Nationalsången, varefter utmarsch skedde till Flottans defileringsmarsch av Ernst Uhrbach.

Arrangemanget var mycket lyckat och arrangörerna, Sjövärnets Musikkår, har all heder av tillställningen, som vi deltagare gärna ser återupprepas.

Olle Melin

Foto: Ulla Melin

Marinens Hemvärnsmusikkår Blekinge

Livgardets dragontrumpetare

Final

Taraxacum

– när sergeant Arweström blev KA2:s förste mcordonnans

När jag skrev min senaste bok om rörligt kustartilleri, disponerade jag som huvudkälla en uppsats av Henrik Lange: Rörligt kustartilleri. Det finns många saker i denna uppsats, som berör 5. kompaniet, Oscarsvärn och KA 2 och som jag ej utnyttjat för min bok, men som jag tycker borde publiceras. Här kommer en första del. Det är Henrik Langes egna ord något moderniserade.

Lange har inte själv upplevt denna historia utan hört den av Gösta Möller. På det hästanspända rörliga kustartilleriets tid kommer plötsligt ett rykte igång, att 5. kompaniet skall tilldelas sitt första fordon – en lätt motorcykel. Kompanichefen, kapten Elfving beordras av regementschefen att efter lämplig test ta ut ett av underbefälen som motorcykelordonnans. Elfving funderade över hur han skulle lösa problemet och kallade därefter in

samtliga underbefäl till expeditionen på Oscarsvärn och beordrade: ”Skaffa mig en taraxacum!” Samtliga beordrade såg ut som stora frågetecken. Kapten Elfving tillät inga som helst frågor.

Nils Arweström

”Inte fråga, bara handla”. Därefter skickades de ut för att lösa uppgiften. Sist ut från expeditionen kom Arweström muttrande på ordet TARAXACUM för sig själv. På trappan möter han en av studentbeväringarna, som undrar vad det är som hans underofficerskorpral muttrar. Arweström svarar då: ”Jag tror kompanichefen har blivit tokig. Han vill att vi skall hämta honom en taraxacum eller vad det nu var”. Då svarar studentbeväringen: ”Det är ju en maskros”. Arweström plockar då raskt några maskrosor utanför kompaniexpeditionen och tar med dem till kompanichefen. ”Utmärkt, underofficerskorpralen skall bli motorcykelordonnans”. Arweström försöker då invända, att han inte ens kan cykla, men det har ingen som helst betydelse. Arweström blev 5. kompaniets förste motorcykelordonnans och skaffade sig en egen lättviktare för färden mellan bostaden i Nätraby och Oscarsvärn.

Lämplighetstester för olika befattningar är alltså inget nytt, utan tillämpades redan på det hästanspända rörliga kustartilleriets tid.

Urban Sobéus

HMS Bore såld

Transportfärjan HMS Bore, som svarat för kommunikationerna mellan Karlskrona och Kungsholmen, är sedan några månader såld och finns nu i Danmark för fortsatt verksamhet.

Ersättaren, HMS Heimdal, är systerfartyg till Bore och har tidigare funnits vid Amf 1.

Det var 1966, som färjan Bore övertog transporter till Kungsholmen. Fartyget efterträdde då passagerarbåten Bore, som gått på motsvarande trad sedan 1910. ”Gamla Bore” går i dag i trafik på Göta Kanal med utgångspunkt i Karlsborg under namnet Sandön.

RÖRLIGA BLADET

Nr 3 - 2006

MUSEIFÖRENINGEN FÖR
RÖRLIGT KUSTARTILLERI

Vår adress

KA 2 Museiföreningen för Rörligt Kustartilleri
Marinbasen
Box 527
371 23 KARLSKRONA

Adressändringar

Vid adressändring glöm inte att vi behöver den för att nå Dig med Rörliga Bladet m m

Redaktör

Sigvard Bengtsson

Att vara medlem

Vill Du bli medlem eller veta om vår förening, ring Sigvard Bengtsson tel 0455/33 60 20 eller Hans Willebrand tel 0480/ 33056

Medlemsavgifter

Vi har mycket humana medlemsavgifter:

- Årsavgift 20:-
- Ständig medlem 200:-

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

För att vi skall veta vem som betalt in pengar vill vi att Du meddelar namn och adress

Hans Willebrand tfn 0480 / 33056 eller
Sigvard Bengtsson tfn 0455 / 33 60 20

Inbetalning av medlemsavgifter

Föreningen har öppnat ett bankkonto där medlemsavgifter samt eventuella gåvor kan sättas in.

Clearingnr = 1160 (Handelsbanken)

Kontonummer = 152 252 088

Adress: KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri

c/o Hans Willebrand

Gräsgårde 4327

338 96 Ljungbyholm

Innehåll

- Svenskt rörligt kustartilleri del 2

av: Sten Munck af Rosenschöld

Gåvor

Vi uppskattar om Du hjälper föreningen med Ditt medlemskap, men behöver all ekonomisk hjälp och tackar i förhand för eventuell gåva

Meddelande

Kamratträffarna på Militärhemmet i Karlskrona

fortsätter under 2006 med följande dagar, som är första tisdagen i varje månad:

3 oktober, 7 november, 5 december.

Väl mött till kamratlig samvaro

Bild: Grupperad 15,2 cm kan med hårdgummihjul

KA 2 Museiförening för Rörligt Kustartilleri har fått tillåtelse av författaren Sten Munck af Rosenschöld och av Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek att som följetong få återge boken *Svenskt rörligt kustartilleri i Rörliga Bladet*.

Del 2

Förberedda ställningar

Tio grupperingsplatser skulle enligt 1942 års försvarsbeslut anordnas för de nyanskaffade kustartilleribatterierna. Tretton ställningar kom att utbyggas. Utbyggnaden av permanenta grupperingsplatser innebar att batteriplatser och växelbatteriplatser utbyggdes med pjäsfundament utan bröstvärn. Splittersäkra ammunitionsdurkar byggdes vid varje pjäsplats. Sammanställningsplatser byggdes med fullträff säkert skydd och elledningsförbindelser byggdes ut. I vissa fall byggdes även fasta observationsplatser. Cementrör lades upp vid varje pjäsplats för anordnande av splitterskydd för bemanningen. Härutöver rekognoscerades grupperingsplatser för alla kustavsnitt från Kalix till Strömstad. Planeringen var genomarbetad och omfattade förutom grupperingsskisser även marschvägar, förbindelser och i vissa fall fältmätuppgift er. Batteriplatser för fältgrupperade batterier valdes ungefär fem kilometer från kusten för att inte batterierna direkt efter landstig-

ning skulle dras in i markstrid. Måtförbanden grupperades framskjutet. Avståndet mellan varje pjäs – pjäsluckan – var, beroende på terrängen, några hundra meter.

Vid krigsfall I (Tyskland) avsågs, enligt 1942 års planering, rörliga kustartilleribatterier grupperas vid Hakefjorden, i Skåne och vid norra Bråviken. Vid krigsfall II (Sovjetunionen) avsågs rörliga kustartilleribatterier grupperas vid Ålands hav, vid norra Kvarken, vid norra Kalmarsund och vid Hakefjorden. Ett flertal alternativa operativa riktningar fanns också förberedda och rekognoscerade. Tre divisionsledningar organiserades. De benämndes 1., 2. och 3. kustartilleridivisionerna. 3. divisionen innehöll de tre 21 cm batterierna och 1. och 2. divisionerna innehöll vardera tre 15,2 cm batterier. 7. kustartilleribatteriet (15,2 cm/37 B batteri) tilldelades Gotland. Läs mer om divisionerna i bilaga 8.

Kustartilleribatterier

Grupperingsplats	21 cm	15,2 cm
Norra Kvarken		X
Ålands hav	X	X
Norra Bråviken	X	X
Södra Öland		X
Södra Kalmarsund	X	X
Karlshamn	X	X
Klagshamn	X	X
Kungsbackafjorden	X	X
Hakefjorden	X	X
Gullmarsfjorden		X

150 cm strålkastare m/37 med maskinvagn. Strålkastaren användes mot luft- och sjömål och räckvidden var upp tio till kilometer i god sikt. Manövrering skedde från en manöverapparat uppställd på högst femtio meters avstånd från strålkastaren. Ljuset alstrades av en ljusbåge som bildades mellan två kolelektroder som successivt matades fram allt eftersom de förbrändes

Befälsutbildning och grundutbildning vid KA 2, KA 3 och KA 4

Efter att Bofors levererat de första 15,2 cm pjäserna m/37 till KA 2 påbörjades befälsutbildning och därefter utbildning av värnpliktiga. Den 1 november 1940 organiserades en ny utbildningsformation benämnd "Rörlig bataljon" med lokalisering till Oscarsvärn i Karlskrona. Den första chefen för Rörliga bataljonen var major Alf Nyman. När kustartilleriet i slutet av 1960-talet hade tillförts robotförband döptes denna utbildningsbataljon om till Artilleri- och robotbataljonen.

Fortsatt utbildning för att få fram fler befäl för 15,2 cm kustartilleribatterier m/37 skedde genom försorg av Kustartilleriets skjutskola. Den rörliga bataljonen vid KA 2 utnyttjades som övningsförband. Forcerad grundutbildning genomfördes 1942 och 1943 för bemanning av 1., 2. och 3. 15,2 cm kustartilleribatterierna.

En 15,2 cm pjäs m/37 ankommer till grupperingsplatsen. Först kommer lavett fordonet och sedan eldrörsvagnen. Båda dras av "Skodatraktorn", dragterrängbil m/39.

I samband med att ytterligare tre 15,2 cm kustartilleribatterier uppsattes 1944 inkallades 165 man till KA 2 för omskolning under två månader och samövning under ytterligare en och en halv månad. För omskolning av personal vid Gotlands kustartilleriregemente (KA 3) till det 15,2 cm kustartilleribatteri som uppsattes för Gotland inkallades 250 man i april 1944 för

utbildning och övning under en och en halv månad. Utbildning av batteribemanningar för 21 cm kustartilleribatterierna ålades KA 4. Ett utbildningsläger anordnades i Åsa, norra Halland, och utbildningen inleddes den 11 april 1944. 425 man av tidigare under 1943 hempermitterade värnpliktiga inkallades då för omskolning. Omskolning och övningar skulle bedrivas med hänsyn till att 1. och 2. 21 cm kustartilleribatterierna skulle ingå i krigsorganisationen den 1 juni 1944.

Övningskjutningar genomfördes från Falkasand (intill Åsa) och från fältställningar i Halland och Tånga hed (markmål). Artilleriutbildningen var förlagd till 4. kompaniet och fordonsutbildningen till 5. kompaniet.

Förevisning av 21 cm kanon m/42 på KA 4, där grundutbildning genomfördes 1944–1955. I bakgrunden syns KA 4:s pjäshall vid Göta älvs strand, nedbränd av en pyroman 2003.

Vintertjänstövning med säkerhetspolitisk betydelse

1. 15,2 cm kustartilleribatteriet från KA 2 deltog i februari och mars 1942 i 2. fördelningens fälttjänstövning i Jämtland.

Denna övning är unik i kustartilleriets historia, varför en kort resumé av dåvarande batterichefens, kapten Henrik Lange, berättelse måste ges utrymme här. 1. 15,2 cm kustartilleribatteriet organiserades som ett armékårsbatteri i Karlskrona och avgick den 7 februari med järnvägstransport till Härnösand, där det underställdes kommandanten i Hemsö fästning. (Begreppet "fästning" avsåg sedan 1800-talets slut ett "fästningsområde", alltså ett geografiskt område inom vilket kustbefästningar hade anordnats.) Under cirka två veckor genomfördes vinterutbildning och plogförsök, varvid plogmaterielen kompletterades.

Då personalen till största delen var hemmahörande i södra Sverige måste kompletterande utbildning i ställningskörning i djup snö, bivackering, anordnande av batteri- och fordonsplatser med mera genomföras. Signal- och sjukvårdspersonal övades i tjänst med pulka och bestämmelser för vinterhygien genomgicks.

Omaskerad 15,2 cm kustartilleripjäs m/37 under övningen i Jämtland då det var cirka 30 minusgrader.

På natten den 19 februari avmarscherade batteriet mot Östersund. Vägar dit måste nog rekognosceras med hänsyn till pjäsfordonens stora bredd (310 cm) och broarnas bärighet. Under marschen inträffade tre dikeskörningar. Förbandet gick i bivack på Norrlands artilleriregementes övningsfält öster om Östersund. Förbandet fortsatte den 21 februari till Häggsjövik, där temperaturen var minus 31 grader.

Batteriet hade till uppgift att ingå i B-styrkan. Efter ett uppehåll i en marschbivack fortsatte batteriet till Lillholmssjön, där temperaturen var minus 35 grader. Många förfrysningsskador inträffade och en uppvärmd lokal för behandling av dessa måste anskaffas. Förbandet fortsatte senare till Krokomb där det insattes den 26 februari i minus 38 graders kyla. Vid denna gruppering var det särskilt beordrat att batteriet inte skulle maskeras, vilket förbryllade batterichefen. Batteriet marscherade sedan tillbaka mot Östersund, där det insattes mot olika mål. Efter återkomsten till Härnösand tjänstgjorde batteriet som skjutande förband för Kustartilleriets skjutskola.

Åtskilliga år senare höörde batterichefen ett föredrag om beredskapstiden, hållet av Christian Günther, Sveriges utrikesminister under beredskapsåren. Av hans föredrag framgick att läget varit kritiskt för Sverige bland annat under 1942, och att den vinterfälttjänstövning som i februari ägde rum i Jämtland under general Helge Jungs ledning även innebar en svensk styrkedemonstration gentemot de på andra sidan gränsen stående tyskarna. På detta sätt fick batterichefen en förklaring till varför han inte skulle maskera sitt förband. Förbandet hade givits gott om tid att röra sig öppet och visa upp de tunga pjäserna. Detta är veterligen det enda tunga kustartilleribatteri som har gått i ställning vid norska gränsen.

Fyra meter inbasinstrument m/46, användes för inmätning av luft- och sjönmål. Mättekniken förutsatte att den mätande personalen hade förmåga till stereoskopiskt seende.

Beredskapsinkallelser

I samband med ett befarat tyskt anfall våren 1942 inkallades i mars 2. 15,2 cm kustartilleribatteriet. (1. kustartilleribatteriet fanns redan inkallat, se ovan.) 1. och 2. Kustartilleribatterierna hempermitterades den 16 juli och beredskapen upprätthölls därefter av 3. 15,2 cm kustartilleribatteriet fram till den 1 september 1943. Batteriet bedrev övningar på södra Öland i anslutning till rekognoscerade batteriplatser från den 20 maj till den 24 november 1942. Från den 25 juli skyddade batteriet en utlagd minering.

Den 23 juli 1943 inkallades samtliga batterier i 1. Kustartilleridivisionen (1., 2. och 3. 15,2 cm kustartilleribatterierna) för utbildning och övningar. Pådraget var föranlett av de allierades eventuella landstigning i Norge eller Danmark samt uppsägningen av transiteringsavtalet med Tyskland. Efter den 15 september hemförlovades alla batterier utom 1. 15,2 cm kustartilleribatteriet.

På grund av risken för inneslutning i Karlskrona fästning bedrevs övningarna från juli till september i området

Västervik – Kristianopol – Växjö – Vetlanda – Västervik. Den 2 maj 1944 grupperades 4. 15,2 cm kustartilleribatteriet vid Tjuvkil (beläget väster om

Det rörliga kustartilleriet skulle ersätta eller komplettera det fasta kustartilleriet. Här ses en av Batteri Helsingborgs 15,2 cm kanoner m/40 inbyggd i bunker.

Kungälv). Det ersattes av 3. 21 cm batteriet i september. Beredskapen upprätthölls till den 1 februari 1945.

I oktober 1944 ersatte 2. 15,2 cm kustartilleribatteriet det fasta batteriet i Helsingborg vars bemanning hemförlovades. 1. 15,2 cm kustartilleribatteriet utgick ur beredskapen den 21 mars 1945.

Operation Rädsla Danmark

De tre kustartilleridivisionerna kom under ett skede av beredskapsåren att utgöra en viktig förutsättning för den planering som påbörjades hösten 1943 under benämningen *Operation Rädsla Danmark*. Bakgrunden var att danskarna bad om hjälp från Sverige "för ordningens upprätthållande vid tysk evakuering".

Den danska krigsmakten var avväpnad och danskarna befarade att den danska polisen skulle sättas ur funktion. Planeringen för *Operation Rädde Danmark* fortskred i olika steg under senhösten 1943 och förfinades fram till Tysklands kapitulation. Ett stort invasionsföretag planerades över Öresund. Ledningen av armé- och kustartilleristridskraft er ålades under högkvarteret chefen för 3. armékåren. Sjöstridskrafterna skulle ledas av chefen för marinen, biträdd av marinens regionala taktiska chefer. Man planerade att utnyttja en omfattande förbandsmassa. Chefen för 3. armékåren gavs i uppgift att genomföra landstigning på Själland för ockupation av hela ön. Operationen skulle kunna igångsättas åtta dygn efter order. I samverkan med fast och rörligt kustartilleri skulle sjöstridskrafterna spärra inloppen till Öresund, leda och ge närskydd vid överskeppningen, utföra minsvepning samt lämna eldunderstöd vid landstigningsoperationen.

Kustartilleridivisionernas uppgifter

2. kustartilleridivisionen KA 2 (utom 5. 15,2 cm kustartilleribatteriet), 2. 21 cm kustartilleribatteriet ur 3. kustartilleridivisionen KA 4

- I samverkan med sjöstridskrafter förhindra fientliga krigsfartygs framträngande norrut över linjen Falsterbo–Amagers sydspets.
- Vara beredd att utföra artilleribekämpning och direkt understödande eld mot Dragör–Kastrup–Saltholm.

Batteriplatser: Fyra kilometer öster om Klagshamn.

5. 15,2 cm kustartilleribatteriet ur 2. kustartilleridivisionen KA 2

- I samverkan med sjöstridskrafter förhindra fi entliga krigsfartygs framträngande söderifrån på ömse sidor av Ven.
- Vara beredd att utföra artilleribekämpning mot Nivå.

Batteriplats: Väster om Glumslöv.

1. kustartilleridivisionen KA 2

- I första hand vara beredd att genomföra artilleribekämpning Helsingör–Hornbæk.
- I andra hand förstärka 1. kustartilleridivisionen KA 4.

Batteriplatser: Öster om Viken.

3. kustartilleridivisionen KA 4 (utom 2. 21 cm kustartilleribatteriet),

Batteri Helsingborg och Batteri Viken

- I samverkan med sjöstridskrafter förhindra fi entliga krigsfartygs framträngande norrifrån över linjen Kullens fyr–Gilleleje.
- Vara beredd att utföra artilleribekämpning mot Hornbæk–Gilleleje.

Batteriplatser: Norr om Höganäs.

Ur kustartilleriet planerades medverkan av 1., 2. och 3. kustartilleridivisionerna och de fasta batterierna i Viken, Helsingborg, Trelleborg och Ystad. De rörliga kustartilleridivisionerna planerades att grupperas söder om Malmö med tre batterier, i Glumslöv (Landskrona) med ett batteri, med tre batterier öster om Viken och med två batterier norr om Höganäs. Uppgift en för kustartilleriförbanden var att spärra Öresunds inlopp samt att förhindra att de tyska örlogsfartygen i Köpenhamn skulle kunna gå norrut genom Öresund. De skulle också medverka i den förbekämpning som planerades för att invasionsföretaget skulle kunna besätta brohuvuden och ta Helsingörs hamn.

Övning i landstigning över öppen kust genomfördes i Åhus i juli 1944 med arméförband, med stöd av Sydkustens marindistrikt. Den 5 maj 1945 kapitulerade Tyskland utan villkor. Samma dag avbröts planeringen av *Operation Rädde Danmark*

Perioden 1946–1958

De allierades landstigning i Afrika, på Sicilien, i Italien och i Normandie samt USA:s krig i Stilla havet under andra världskriget utgjorde ett stort

Eldledningsradar PA 31 tillfördes de rörliga artilleriförbanden i början av 1950-talet och installerades i släpvagnar. Vid gruppering vinschades antennen från dragfordonetsflak upp på vagnens tak och inkopplades med vågledare.

Med hjälp av rattar riktades antennen mot målet. Genom att vågledarhornet scannade några grader på ömse sidor om målet kunde energin koncentreras till en smal lob.

Målets läge lästes kontinuerligt som bäring och avstånd till sammanställningsplatsen.

steg framåt vad gäller amfibiska operationer. Det svenska kustartilleriet inriktades efter andra världskriget för att kunna avvärja kustinvaion riktad mot Sverige.

1945 års försvarskommitté delade överbefälhavarens uppfattning att kustartilleriet genom tillkomsten av tunga rörliga pjäser hade fått ökade möjligheter till strategisk omgruppering.

Användning av ekoradio (dåtida benämning på eldlednings- och spaningsradar) skulle komma att öka batteriernas möjlighet att verka under mörker och dålig sikt.

Kommittén insåg behovet av såväl fasta som rörliga kustartilleriförband. De långskjutande batteriernas mätstationssystem borde kompletteras med ekoradiosystem och centralinstrumentering.

Kommittén kunde dock på grund av kostnaden inte föreslå uppsättning av fler förband. Ett antal utredningar genomfördes under perioden: 1949 års försvarsutredning, ÖB 54 och ÖB 57. Resultatet sammanfattades i 1958 års försvarsbeslut, men det kan konstateras att inga förändringar vidtogs avseende det tunga rörliga kustartilleriet. Däremot gjordes en översyn av den operativa planeringen. Vid krigsfall II SN (Syd och Norr) grupperades två 21 cm batterier i Skåne och ett vid norra Ålands hav (1953) för att senare grupperas vid Gävle (1957). Av 15,2 cm batterierna grupperades fyra i Skåne och ett i Sundsvallsområdet (1953) för att senare grupperas vid norra Ålands hav (1957). Ett 15,2 cm batteri tilldelades i samtliga krigsfall Gotland.

Fortsättning i nummer 4

Mätstationstropp med fyra meter inbasmätare och PA 31. Vid normalmetod 1 (N 1) angav inbasmätaren bäringen till målet och radarmätstationen avståndet, vid N 2 angav radar både bäring och avstånd, vid N 3 angav inbasmätaren både bäring och avstånd

Bra besökssiffror på Aspö

Museet på Aspö har hittills under säsongen besökts av mer än 2000 människor. Museet har varit öppet två dagar i veckan under perioden maj till och med september och dessutom har det öppnats för besökande grupper vid andra tider.

Samtidigt har museet utvecklats vidare genom att ny materiel tillförts och att utställningarna förbättrats.

Nu startar en ny arbetssäsong för att göra museet ännu mer attraktivt till kommande säsong.

Olle Melin

Uniformsutställningen

Foto: Olle Melin

Karlskronavarvets personalklubb besökte museet en augustikväll

Museiinventering

En riksomfattande inventering av föremål på landets förbandsmuseum pågår och det är förre chefen vid A 3 i Kristianstad Leif Mårtensson, som detta delikata uppdrag. Under några septemberdagar besöktes museet på Kungsholmen och i oktober är det museet på Aspö, som står på tur.

Syftet med inventeringen är att få kontroll över alla föremål, som finns, att sortera ut onödigt och att se till att dubletter avvecklas eller omfördelas. Så kommer till exempel vissa föremål på Kungsholmen att flyttas till Aspö.

PS. Leif Mårtensson efterlyser 5 st gevär m/1867-89, kaliber 8 mm. Gevären har tidigare hängt i BK stabsbyggnad Blå Port. Samtliga gevär har nr 25441. Om någon läsare känner till, var gevären finns i dag, hör av er till redaktören. Red.

Leif Mårtensson och Åke melin i museet på Kungsholmen

Till flydda tider återgår....

Denna gång följer en bildkavalkad från BK stora krigsövning 1960. Samma år deltog jag själv i min första stridsövning, men detta var på västkusten. Jag blev som ny värnpliktig furir chef för en lodbasmätstation till batteri Styrso med placering på Oscar II:s fort vid Käringberget. Redan efter några dagar flyttades avdelningen till Brännö, där staben för spärrbataljon Göteborg var grupperad. Bataljonschef var sedermera KA 2:aren Allan Arnström. Det visade sig, att det inte fanns någon lodbasmätare med en skala avsedd för bunkern på Brännö, utan vi annekterades av bataljonschefen och kom i stället att fungera som signalstation. Jag hade vakt en septembekväll, när en båt full av människor från Göteborgs societeten anlände till Brännö brygga. Det var Lasse Dahlquist, som fyllde 50 år och en del av firandet skedde på Brännö.

Nästa gång det var dags för undertecknad var 1964, då jag var luftvärnstroppchef vid 5.kabatteriet, som var bemannat med åldersklassen. 1968 var jag övad spärrkompanichef i Malmö och 1970 lärde jag mig hitta i östra skärgården som förbandsinstruktör vid Spärrbataljon Torhamns stab tillsammans med Claes Rundqvist. Allan Arnström var på nytt min bataljonschef. 1972 övades på nytt Spärrkompani Malmö och sedan tog det 17 år, innan jag var övad för sista gången. Denna gång var det som bataljonschef i Sydkustens Marinkommandos stabsbataljon.

Dessemellan har jag haft förmånen att vara förbandsinstruktör vid ett flertal övningar, då främst i Skåne. Men här följer bildkavalkaden från BK krigsövning 1960. Känn igen Er!

Olle Melin

Besiktning av fast pjäs

CM Stig H-son Ericsson, Lasse Sundahl (KA 3) och en vaktpost

Eld!

Ett parti kort i tältet

**Foto ur KA 2 fotoarkiv.
Fotograf
Bengt Jacobsson**

I befälstältet från vänster Gunnar Sahlin, Birger Odenhammer, Gunnar Antonsson och Lars Arweström

Kaptan Olle Nerén (B-styrkan) och infanteribefälhavaren Bertil Lindeblad

Här tankas bensin

Instrumentmekaniker under arbete

Fältexpedition

Marketenterilådan

Utspisning på väg

Vedhuggning,

Hygienen är viktig

Här tankas kaffevatten

Post vid 15,2 cm pjäs

Omhändertagande av skadad

Maskering

Provianten är viktig

Eldpost

Stabstältet. Klas Freij och Lasse Sundahl

Besök på Rindö

En dag i mitten av juni i samband med ett Stockholmsbesök tog jag bilen ut till Rindö och gamla KA 1. Jag har inte så många erfarenheter av platsen och förbandet, men ändå varit däruppe några gånger under min aktiva tid.

Denna gång låg det gamla kasernområdet så gott som öde och den sprudlande verksamhet, som brukade prägla platsen var borta.

I dag förvaltar Fastighetsbolaget Vasallen området och jag gjorde också ett snabbt besök vid deras kontor och fick veta, att tidigare under dagen hade Amf 1 överlämnat den allra sist använda byggnaden, marketenteriet.

En omfattande verksamhet planeras i området, men vad det blir är ännu skrivet i stjärnorna. Familjebostäderna, som fanns inom området, var dock fortfarande uthyrda.

Från början var området egentligen två kasernområden. Det östra byggdes ursprungligen för Vaxholms artillerikår, en motsvarighet till Carlskrona artillerikår, uppsatt 1887 och till skillnad från Carlskrona artillerikår tillhörande armén. Kasernerna 1 och 2 och området däromkring var deras kaserngård. De höll också i stor omfattning till på Vaxholms kastell. KA 1 övertog båda platserna den 1 januari 1902.

Oxdjupet. På andra sidan Fredriksborgs skans

Ingången till Oscar Fredriksborg

I området kring kanslihuset och kasernerna 3 och 4 huserade Vaxholms grenadjärregemente, I 28, som sattes upp samtidigt med KA 1 och var en sammanslagning av Värmlands fältjägarkår och Hallands bataljon. Förbandet lades ned den 31 december 1927, varefter KA 1 övertog området.

Bildserien här kanske väcker en del minnen även hos en KA 2:are

Olle Melin

Oscar-Fredriksborgs fort

Utsikt från Rindö redutt

Kanslihuset

Sjukhuset

Kustjägarnas minnessten

Kasern 1 och 2

Kasern 4

Foto: Olle Melin

Kasern 3

Minörhamnen

Vattenövningshallen

KA -kamrater möttes på Berga

Traditionellt möte för forna Kustartilleriets kamratföreningar hölls i år på Berga med amfibieregementet som värdförband. Mötet var det 23. eller 24. i ordningen, sedan undertecknad tillsammans med dåvarande CBK, översten primus Stefan Furenius, arrangerade det första, i vilket KA 2:s och KA 4:s kamratföreningar deltog. Efter ett fåtal år utvidgades verksamheten till att omfatta alla fem KA:s kamratföreningar. Deltagarantalet höll sig som mest omkring 200-250, och mötena var synnerligen värdigt välarrangerade, innehållsrika och trivsamma.

Mot årets möte for tjugoen kamrater från Karlskrona och tog en rast i Ålem, där Roy Lindgren och hans hustru i PRO:s lokal bjöd på förmiddagskaffe; ett trevligt och lovvärt inslag, för vilket alla var tacksamma. Paret Lindgren följde sedan med på färden.

Under eftermiddagen anlände resenärerna till Berga och inkvarterades i ett flervåningshus med tårtbitsformade rum. I den för många av deltagarna välkända matsalen bjöds på förplågnad. Småningom mottogs alla föreningsarnas deltagare på slottsterassen, hälsades välkomna och informerades om vad som förestod under tvenne dygn, varefter inbjöds till allmänt samkväm i de famösa salongerna, där minnen tycktes susa om både finans- och kungafurstar och flotthögheter.

Melsten: parti från hamnen.

Jag minns, att minarbetet utfördes med minutläggarna MUL 10 och 11, vilka hade till beting att fälla vardera 14 minor per dygn. Myndigheten snålade inte med arbetstiden, som började klockan 0800 och kunde räcka till 2200. Löjtnanten Knut Hamilton var MUL-divisionschef med löjtnanterna Hjalmar Jansson och Sven Wahlberg som fartygschefer.

Mötet 2006 fortsatte med en gemensam måltid i slottet; där somliga åt i matsalen och resten på terrassen. Arrangemanget slöts på söndagsförmiddagen med en rundtur kring Bergas hus och övningsterräng.

I en tid med avtagande förutsättningar och diminutiv

Melsten: Sveriges Gibraltar.

Mötets väsentligaste del var ett besök, lördagen den 12 augusti, på ön Melsten utanför Nynäshamn, vars inlopp en gång legat i skydd och hägn av medelsvåra kanoner och svårsmällande minor från kustartilleriet. Guiden, som glömt nycklarna till anläggningarna i bergens djup och vidd, gjorde som den bekante ormtjusaren i Kivik, berättade om hur det kunde vara där inne. Det utomhusliga stod att se under en guidad rundvandring över de branta klipporna.

För nedtecknaren av dessa rader var det intressant och roligt att återse ön efter femtiåtta år. 1948 organiserades en för KA gemensam minskola, vilken övade på Melsten ett par, tre veckor för att byta alla minorerna i en stor och djup minering.

ekonomi åtog sig gotlänningarna att försöka ordna ett möte nästa år.

Enligt ett gammalt talesätt bör man sluta en fest etc. när den är som bäst och roligast. Kustartilleriets kamratföreningars gemensamma möten var nog bäst och roligast för några år sedan.

Gustav Walles Karlsson

Souvenir: mina i KA-kostym.

Lösning korsord 2/2006

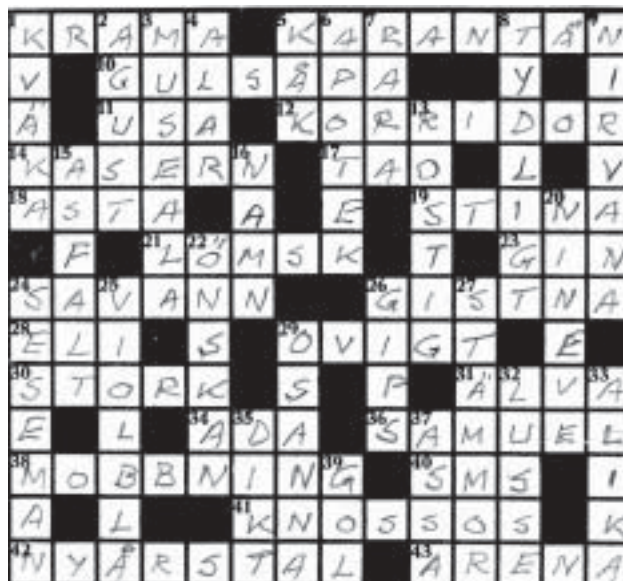
Denna gång en har Fru Fortuna gynnat

Per Erik Berthels

Tjurbergsgatan 27 B6

118 56 STOCKHOLM

GRATTIS! Denna gång blir priset bildhäftet om KA 2 förläggingsplatser.

Korsord 3/2006

har som vanligt tillverkats av Gustav Karlsson.

Lösningen insänds till: Redaktören Kustposten Författarevägen 9 371 63 LYCKEBY

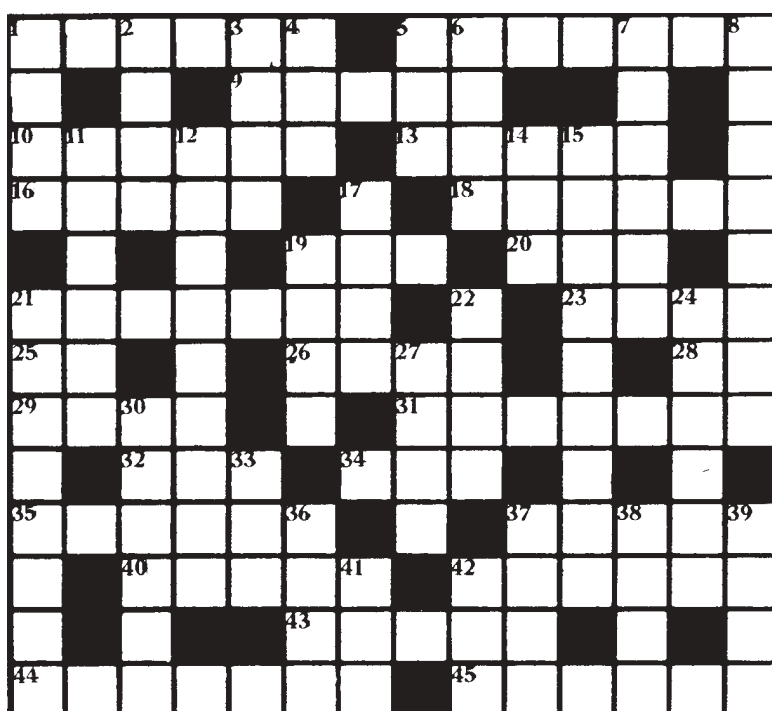
Senast den 15 november 2006 vill vi ha Din lösning.

Vågräta ord.

1. Påve nummer ett.	2. Ovattnad.	14. Tomrum.	33. Abbrevierat adverb.
5. Ödesdiger för Carolus.	3. Kan låtas vara jämt.	15. Biskoplig.	36. Författaren Leino
9. En tia.	4. Vana.	17. Tidig morgon.	37. Bomull.
10. Kan soppa vara.	5. Skogsgud.	19. Jesu mormor.	38. Kanske vattnet gjorde.
13. Av svart ras.	6. Asagud.	21. Grumsbehållare.	39. Naturbehov.
16. Kan stå mot södra.	7. Beställa avtalat gods.	22. Nyupptäckt stjärna.	41. Sat sapienti.
18. Oh, mia bella...	8. Eftersträva.	24. Av röd och vit.	42. Våg- eller hår-.
19. Obestämt märke.	11. Fågelbur.	27. Sätt att sälja.	
20. På kaffepanna och av mus.	12. Uträtad.	30. Tidpunkt.	
21. Strand.			
23. Lapp.			
25. Mot lo.			
26. För miljarddel.			
28. Pronomen.			
29. Lantlig stridsmakt.			
31. Skjuta ett skott.			
32. Bedja på latin.			
34. Släpa.			
35. Skedde.			
37. Skett..			
40. Gossenamn.			
42. Festa. Frossa.			
43. Vandrare.			
44. Varuförteckning.			
45. 1694 i Roma antiqua.			

Lodräta ord.

- Slät yta. Etage.

KA 2 Kamratförening 70 år – Det ska vi fira!

Fredagen den 27 oktober firar vi KA 2 Kamratförenings 70-årsjubileum.

Jubileet inleds med korum och konsert i Kungl Amiralitetskyrkan, Ulrica Pia.

Amiralitetspastor Henrik Lindén håller korum och Marinens ungdomsorkester under ledning av Mats Landerman spelar.

Kamratföreningens och regementets fanor förs.

Efter ceremonien förflyttar vi oss till Sjöofficersmässen på Amiralitetsslätten, där en tvårätters meny serveras.

Vid det efterföljande kaffet underhåller Håkan Jönsson med sång och Ulrika Holmberg ackompanjerar.

Representant(er) från Marinbasen och från våra broderorganisationer i Blekinge är inbjudna.

Priset är 200 kronor för medlem och 250 kronor för icke medlem.

Anmälan sker till Yvonne Wirbrand, epost yvonne.wirbrand@mil.se eller per telefon 0455-86622

Anmälan sker senast den 20 oktober

V Ä L K O M N A !

Gustav Karlsson 80 år

KA 2 Kamratförenings ende hedersmedlem, Gustav Karlsson, passade på att fylla 80 år den 30 juni. En manstark delegation från Kamratföreningen mötte upp i Hökamåla och Gustavs föräldrahem tillika sommartorp för att hylla på högtidsdagen.

Vad Gustav betytt för föreningen skulle ta spaltmeter att beskriva. Men några nedslag ska jag ändå göra. Gustav var under många år föreningens sekreterare och som sådan var han det sammanhållande kittet i föreningen. Efter sejouren som sekreterare övertog han vice ordförandeskapet med den äran och hade som sådan tillfälle att vara den givne förgrundsgestalten vid många av föreningens sammankomster.

Vidare har det kommit på Gustavs lott att vara arrangör för den årliga vårresan och då vet man med säkerhet, att det bär i väg till något mål med kulturella förtecken.

Det är Gustav, som står bakom de nuvarande stadgarna. Han är en flitig medarbetare i Kustposten och inte minst hans kluriga korsord väcker uppmärksamhet och beundran. I

Kamratföreningens ordförande Per Engkvist och styrelsesuppleantan Ulf OLzon uppvaktar Gustav

KA 2 minnesbok medverkade han med ett flertal kapitel.

Gustav har också vid ett flertal tillfällen representerat föreningen vid de nordiska kamratföreningsträffarna.

Jag är övertygad om att hela vår läsekrets instämmer i hyllningen även så här några månader senare

Vännen Olle Melin

Födelsedagar m.m.

100 år

Eric Eckerbom	Karlskrona	23/12
---------------	------------	-------

85 år

Benny Jonson	Lyckeby	13/10
Per-Olof Stenborg	Karlskrona	28/10
Sture Lindberg	Ramdala	5/12

80 år

Matts Vermenius	Karlskrona	3/10
Bertil Gylling	Ronneby	9/10
Sören Petersén	Karlskrona	31/10
Uno Thordstein	Lyckeby	1/1

75 år

Åke Nilsson	Karlskrona	8/10
Knut Svenson	Trensum	25/10
Arne Niklasson	Lyckeby	27/10
Åke Hansson	Ramdala	1/11
Lars-Göran Ekenström	Nynäshamn	5/11
Ingemar Olofsson	Ronneby	15/11
Arne Karlsson	Lyckeby	28/12

70 år

Lars-Olov Olsson	Karlshamn	11/11
Karin Karlsson	Karlskrona	18/11

65 år

Lennart Lindgren	Karlskrona	1/10
Gunnar Dahlberg	Göteborg	14/10
Birger Werner	Karlskrona	11/12

60 år

Leif Högberg	Skurup	4/10
Olle Östlund	Vingåker	7/10
Lars Carmén	Ystad	25/10
Tommy Nordén	Kristianstad	10/11
Gunnar Strandberg	Västra Frölunda	6/12
Lars Björneman	Södertälje	30/12

55 år

Erling Holmberg	Karlskrona	5/10
Bengt-Göran Ettedahl	Karlskrona	25/11
Dennis Larsson	Rödeby	19/

50 år

Peter Glimvall	Lyckeby	28/11
----------------	---------	-------

40 år

Johan Hasselrot	Norrköping	19/11
-----------------	------------	-------

35 år

Mattias Berg	Viken	5/12
--------------	-------	------

30 år

Marcus Blomkvist	Nättraby	12/10
------------------	----------	-------

Kamrater som avlidit

Lars-Erik Larsson	Lidingö	2/5 2006
Rune Larsson	Hägersten	30/5 2006
Margit Starck	Karlskrona	16/7 2006
Hjördis Lindgren	Lyckeby	22/7 2006
Ellwood Öhberg	Lyckeby	5/8 2006
Allan Arnström	Karlskrona	14/8 2006

Vi hälsar ny medlem välkommen i föreningen

George Ramström	Karlskrona
-----------------	------------

En himla affär

Högt över ord och undran
finns himlens varuhus
där handelsmannen skyltar
med karusell och ljus.

Det är en föreställning
som stundom kommer för
i drömmeri och tankar
i mörkret nedanför.

Gustav Karlsson

**Observera ändra Ulf Olzon till
Sune Persberg
Bastionsgatan 1
371 32 KARLSKRONA**

Sail Karlskrona 2006

Första helgen i augusti ägde den traditionella segelfesten rum i hamnen i Karlskrona, en fest som mer kan liknas vid en hamnfest med gästande fartyg, knallar, tivoli, underhållning och mycket mera. Årets tillställning hade temat "Åter till havet" och det syftade kanske på förra årets debacle med halva arrangemanget på Stortorget.

Vi ska givetvis inte jämföra de senaste årens arrangemang med det, som ägde rum i samband med Karlskronas 300-årsjubileum 1980. Men hamnfesten är populär och människorna i hamnen kunde räknas i tusental.

Flottans inslag var kustkorvetten *HMS Helsingborg*, som för övrigt när detta läses är på expedition i Medelhavet. Fartyget väckte berättigat intresse och en jämn ström av människor stod på kajen och beundrade skapelsen. Längre än till kajen kom man dock inte.

Olle Melin

Foto: Olle Melin

